 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง ลำนำชาวนา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง เรียนรู้ทุกข์ของชาวนา	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม ๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

ทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์เรื่อง มณีพลอยร้อยแสงเป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่แสดงถึงการเอาพระทัยใส่และความเข้าพระทัยในปัญหาต่างๆ ตลอดจนพระเมตตาของพระองค์ที่มีต่อชาวนา โดยนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เซิน กวีไทยและจีน มาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าชาวนาแต่ละท้องถิ่นมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจภาพรวมของเรื่องมากขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง เรียนรู้ทุกข์ของชานาในบทกวีแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชานาในบทกวีได้ถูกต้อง

๓.๒ บอกประวัติผู้ประพันธ์เรื่องทุกข์ของชานาในบทกวีได้ถูกต้อง

๓.๓ จับใจความสำคัญจากการอ่านได้ถูกต้อง

๓.๔ เห็นความสำคัญของข้าวและชานา

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชานาในบทกวี

ความเป็นมา

บทความเรื่อง ทุกข์ของชานาในบทกวี มีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง มณีพลอยร้อยแสง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๓ ในวโรกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ โดยนิสิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ ๔๑

หนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์เรื่อง มณีพลอยร้อยแสง แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๑ หมวดด้วยกัน คือ กลิ่นแสงกรองกานท์, เสียงพิณเสียงเลื่อน, เรียงร้อยถ้อยดนตรี, ชวนคิดพิจิตรภาษา, นานาโวหาร, คำขานไพรีตน์, สมบัติภูมิปัญญา, ธาราคความคิด, นิทศบรรณา, สารจากใจ และมาลัยปักษิณกะ

ในหมวด “ชวนคิดพิจิตรภาษา” เป็นพระราชนิพนธ์บทความและบทอภิปรายรวม ๔ เรื่องคือ ภาษาไทยกับคนไทย, การใช้สรรพนาม, วิจารณ์คำอธิบายเรื่องนามกิตติในไวยากรณ์บาลี และทุกข์ของชานาในบทกวี ซึ่งเป็นบทวิจารณ์ร้อยกรองที่จะนำมาศึกษาในบทเรียนนี้

ประวัติผู้แต่ง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นพระราชธิดา ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๔๘๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นผู้ถวายพระนามว่า "สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดากิติวัฒนาดุลโสภาคย์" สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถในด้านต่างๆด้านภาษาและวรรณคดี ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมร้อยแก้ว ร้อยกรอง และงานแปล งานพระราชนิพนธ์ที่รู้จักแพร่หลาย ได้แก่ ย่ำแดนมังกร แก้วจอมชน ดั่งดวงแก้ว เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

ทุกข์ของชานาในบทกวี เป็น บทความแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นบทความที่มีจุดมุ่งหมายที่แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ความคิดเห็นที่น่าเสนอได้มาจากการวิเคราะห์ การใช้

วิจารณ์งานไตร่ตรองของผู้เขียน โดยผ่านการสำรวจปัญหา ที่มาของเรื่อง และข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียด ความคิดเห็นที่นำเสนออาจจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาตามทัศนะของผู้เขียนหรือการโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีมาก่อนอย่างไรก็ตาม บทความแสดงความคิดเห็นที่ดีควรนำเสนอทัศนะใหม่ที่ยังไม่เคยมีใครคิด หรือเสนอทัศนะที่มีเหตุผลเป็นการสร้างสรรค์ ไม่ใช่บ่อนทำลายความน่าเชื่อถือของความคิดเห็นที่นำเสนอขึ้นขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ปัญหา การใช้ปัญหาไตร่ตรองโดยปราศจากอคติและการแสดงถึงเจตนาดีของผู้เขียนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีนี้มีจุดมุ่งหมายแสดงให้เห็นถึงความทุกข์ยากลำบากของชาวนาผ่านบทกวี และเพื่อแสดงพระราชดำริเกี่ยวกับบทกวีของไทยและบทกวีของจีนซึ่งกล่าวถึงความทุกข์ของชาวนาในบทกวี

เรื่องย่อ

เนื้อความในตอนแรกของบทความเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงยกบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งกล่าวถึงชีวิตและความทุกข์ยากของชาวนา ในตอนต่อมาทรงแปลบทกวีจีนของหลี่เซินเป็นภาษาไทย ทำให้มองเห็นภาพของชาวนาจีนเมื่อเปรียบเทียบกับชาวนาไทยว่ามีความแตกต่างกันแม้ในฤดูกาลเพาะปลูก ซึ่งภูมิอากาศเอื้อให้พืชพันธุ์ธัญญาหารบริบูรณ์ดี แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็นของผู้ผลิต คือชาวนาเท่าที่ควร และส่วนที่สำคัญที่สุด คือ ทรงชี้ให้เห็นว่าแม้ จิตร ภูมิศักดิ์และหลี่เซินจะมีกลวิธีการนำเสนอบทกวีที่แตกต่างกัน แต่กวีทั้งสองท่านกลับมีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน คือ มุ่งที่จะกล่าวถึงความทุกข์ยากของชาวนาและทำให้เห็นว่าชาวนาในทุกแห่งและทุกสมัยล้วนประสบแต่ความทุกข์ยากไม่ต่างกัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับอาชีพชาวนา
- นักเรียนคิดอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า “ชาวนาคือกระดูกสันหลังของชาติ”
- นักเรียน ครอบครัวหรือคนใกล้ตัวของนักเรียนประกอบอาชีพทำนาหรือไม่ แล้วชาวนา

เหล่านั้นประสบความทุกข์หรือความยากลำบากอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. ครูเล่าเรื่องย่อๆ เกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความทุกข์ยากลำบากของชาวนาไทย ที่ผู้เขียนนำมาเรียบเรียงโดยสอดแทรกบทกวีของไทยและจีนได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาต่อไป

๒. นักเรียนอ่านบทวิเคราะห์ หน้า ๑๔๔-๑๔๕(เวลา ๕ นาที)

๓. ครอบคลุมกำหนดเวลา ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยการสุ่มนักเรียน ๒-๓ คน เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับบทวิเคราะห์

๔. ครูเชื่อมโยงบทวิเคราะห์ว่าในบทวิเคราะห์มีเนื้อหาเกี่ยวกับที่มาและเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๕. นักเรียนอ่านประวัติผู้ประพันธ์ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) หน้า ๑๙๑ (เวลา ๓ นาที)

๕. ครอบคลุมกำหนดเวลา ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยการสุ่มนักเรียน ๒-๓ คน เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติผู้ประพันธ์

๖. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ และเรื่องย่อจากสื่อ Power Point

๗. นักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี คร่าว ๆ

๘. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวี “เปิบข้าว” ของจิตร ภูมิศักดิ์ แบบร้อยแก้ว

ขั้นสรุป(๗ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีมาล่วงหน้า

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. บอกประวัติผู้แต่งเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. จับใจความสำคัญจากการอ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔. เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง				
๒	บอกประวัติผู้แต่งเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง				
๓	จับใจความสำคัญจากการอ่านได้ถูกต้อง				
๔	เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง ลำนำชานา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง แบบทดสอบท้ายหน่วย	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์ วิจาร์ณเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๕ วิเคราะห์ วิจาร์ณ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ

การวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง ทุกข์ของชานาในบทกวี เป็นการวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณกรรม ในด้านต่างๆ ทั้งแนวคิดในการประพันธ์ คุณค่าด้านภาษา และคุณค่าด้านสังคม ที่ผู้เขียนสื่อสารผ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เซิน ที่แต่งขึ้นต่างยุคสมัย ใช้วิธีการบรรยายที่แตกต่างกัน แต่แสดงให้เห็นว่าแม้กาลเวลาจะผ่านไป แต่ชานาในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาวรรณกรรมอย่างละเอียด จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของชานา และเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพชานามากขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง วิเคราะห์ทุกข์ของชาวนาในบทกวี แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ จับใจความจากเรื่องที้อ่านได้ถูกต้อง

๓.๒ สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เซินได้ถูกต้อง

๓.๓ บอกข้อคิดจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้

๓.๔ เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ข้อคิดที่ได้รับ

เราควรรู้คุณค่าของข้าวที่รับประทานกันอยู่ทุกวันว่า กว่าจะได้เมล็ดข้าวมาแต่ละเม็ดล้วนเกิดจากความเหน็ดเหนื่อยยากของชาวนา เพราะฉะนั้นไม่ควรกินทิ้งกินขว้างให้เสียประโยชน์

๑. ทำให้เข้าใจความรู้สึกของชาวนาที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ

๒. ทำให้ได้รู้ถึงความทุกข์ยากความลำบากของชาวนาในการปลูกข้าว

๓. ทำให้ได้เห็นถึงคุณค่าของข้าวที่ได้รับประทานกันเป็นอาหารหลักในการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
กำซาบ	ซึมเข้าไป
เขี้ยวควา	สีเขี้ยวของข้าว ซึ่งน่าจะหอมสดชื่น แต่ในบทกวีกลับมีกลิ่นเหม็นคาว เพราะข้าวนี้เกิดจากหยาดเหงื่อซึ่งแสดงถึงความทุกข์ยากและความขมขื่นของชาวนา
ธัญพืช	มาจากภาษาบาลีว่า ธัญญพืช เช่น ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ที่ให้เมล็ด เป็นอาหารหลัก
ประกันราคา	การที่รัฐ เอกชน หรือองค์กรต่างๆ รับประกันที่จะรับซื้อผลผลิตตามราคาที่ได้ กำหนดไว้ในอนาคต ไม่ว่าจะราคาในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม
เปิบ	วิธีการใช้ปลายนิ้วทั้งห้าหยิบข้าวใส่ปากตนเอง
ภาคบริการ	อาชีพที่ให้บริการผู้อื่น เช่น พนักงานในร้านอาหาร ช่างเสริมสวย
ลำเลิก	กล่าวทวงบุญคุณ กล่าวคำตัดพ้อต่อว่า โดยยกเอาความดีที่ตนทำไว้ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้สำนึกถึงบุญคุณที่ตนมีอยู่กับผู้นั้น
สวัสดิการ	การให้สิ่งทีเื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้ทำงานมีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขสบาย เช่น มีสถานพยาบาล มีที่พักอาศัย จัดรถรับส่ง
สุ	สรรพนามบุรุษที่ ๒ เป็นคำโบราณ
อาจณ	ประจำ

บทวิเคราะห์วิจารณ์

๑) **คุณค่าด้านภาษา** กลวิธีการแต่ง ทุกข์ของชานนาในบทกวี นับเป็นตัวอย่างอันดีของบทความที่สามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้ ด้วยแสดงให้เห็นแนวความคิดชัดเจน ลำดับเรื่องราวเข้าใจง่ายและมี ส่วนประกอบของงานเขียนประเภทบทความอย่างครบถ้วน คือ

- ส่วนนำ กล่าวถึงบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ที่ทรงได้ยินได้ฟังมาในอดีตมาประกอบในการเขียนบทความ
- เนื้อเรื่อง วิจารณ์เกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และของหลี่เซินโดยทรงยก เหตุผลต่างๆและทรงแสดงทัศนะประกอบ เช่น

“...ชวนให้คิดว่าเรื่องจริงนั้น ชานนาจะมีโอกาสใหม่ที่จะลำเลิกกับใครๆ ว่าถ้าไม่มีคนที่คอยเหนี่ยว ยากตรากตรำอย่างพวกเขาคนอื่นๆจะเอาอะไรกิน...”

- ส่วนสรุป สรุปความเพียงสั้นๆแต่ลึกซึ้งด้วยการตอกย้ำเรื่องความทุกข์ยากของชานนาไม่ว่ายุคสมัยใด ก็เกิดปัญหาเช่นนี้ ดังความที่ว่า

“...ฉะนั้นก่อนที่จะทุกคนจะหันไปกินอาหารเม็ดเหมือนนักบินอวกาศ เรื่องความทุกข์ของชานนาก็คงเป็น แร่งสร้างความสะเทือนใจให้แก่กวียุคคอมพิวเตอร์สืบต่อไป...”

สำหรับกลวิธีการอธิบายนั้นให้ความรู้เชิงวรรณคดีเปรียบเทียบแก่ผู้อ่าน โดยทรงใช้การเปรียบเทียบ วิธีการนำเสนอของบทกวีไทยและบทกวีจีน ว่า

“ เทคนิคในการเขียนของหลี่เซินกับของจิตรต่างกัน คือ หลี่เซินบรรยายภาพที่เห็นเหมือนจิตรวาด ภาพให้คนชม ส่วนจิตรใช้วิธีเสมือนกับนำชานนามาบรรยายเรื่องของตนให้ผู้อ่านฟังได้ด้วยตนเอง ”

บทกวีของหลี่เซินเป็นบทกวีที่เรียบง่าย แต่แสดงความขัดแย้งอย่างชัดเจน คือ แม้ว่าในฤดูกาล เพาะปลูก ภูมิอากาศจะเอื้ออำนวยให้พืชพันธุ์ธัญญาหารบริบูรณ์ดี แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็นของผู้ผลิต คือชานนา หรือเกษตรกรเท่าที่ควร ซึ่งหลี่เซินได้บรรยายภาพที่เห็นเหมือนจิตรวาดภาพให้คนชม ส่วนจิตร ภูมิศักดิ์ ใช้ กลวิธีการบรรยายเสมือนว่าชานนาเป็นผู้บรรยาย เรื่องราวให้ผู้อ่านฟังด้วยตนเองอย่างไรก็ตาม แนวคิดของกวี ทั้งสองคนก็คล้ายคลึงกัน คือต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้เห็นว่าสภาพชีวิตชานนาในทุกแง่มุมและทุกสมัยประสบ ความทุกข์ยากไม่แตกต่างกัน

๒) **คุณค่าด้านสังคม**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเริ่มต้นด้วยการยกบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งแต่งด้วยกาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๕ บทมีเนื้อหาเกี่ยวกับความยากลำบากของชานนาที่ปลูกข้าวซึ่งเป็นอาหาร สำคัญของ คนทุกคนขึ้น พระองค์ทรงเห็นด้วยกับบทกวีนี้และยังทรงกล่าวอีกว่าเนื้อหาของบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ สอดคล้องกับบทกวีของหลี่เซิน กวีชาวจีนที่แต่งไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง แสดงให้เห็นว่าชีวิตของชานนาไม่ว่าที่ แห่งใดในโลก จะเป็นไทยหรือจีนจะเป็นสมัยใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่มีความยากแค้นลำเค็ญเช่นเดียวกัน

ดังนั้นแนวคิดสำคัญของบทความพระราชนิพนธ์เรื่อง ทุกข์ของชานนาในบทกวี จึงอยู่ที่ความทุกข์ของ ชานนาและสภาพชีวิตของชานนาที่ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ เสมอ ดังความที่ว่า

“...แม้ว่าในฤดูกาลนั้นภูมิอากาศจะอำนวยให้พืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์ดี แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็น ประโยชน์ของผู้ผลิตเท่าที่ควร”

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชานาในบทกวี จากหนังสือภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชานาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญของข้าวและชานา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนบทวิเคราะห์เรื่อง ทุกข์ของชานาในบทกวีและทบทวนประวัติของผู้ประพันธ์

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนเรียนรู้ประวัติของจิตร ภูมิศักดิ์ จากสื่อ Power Point ที่ครูเตรียมมา
๒. ครูอธิบายประวัติของจิตร ภูมิศักดิ์เพิ่มเติม
๓. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ จากสื่อPower Point ดังนี้

เปิดข้าวทุกคราวคำ	จงสุจำเป็นอาจฉิน
เห็ญอฎที่สูกีน	จึงก่อเกิดมาเป็นคน
ข้าวนั้นะมีรส	ให้ชนชิมทุกชั้นชน
เบื้องหลังสิทุกข์ทน	และขมขื่นจนเขี้ยวควา
จากแรงมาเป็นรวง	ระยะทางนั้นเหยียดยาว
จากรวงเป็นเม็ดพราว	ล้วนทุกข์ยากลำบากเข็ญ
เห็ญอหดสีกก็หยาด	ทุกหยดหยาดล้วนยากเย็น
ปุดโปนก็เส้นเอ็น	จึงแปรรวงมาเป็นกิน
น้ำเห็ญที่เรือแดง	และน้ำแรงอันหลังริน
สายเลือดกทั้งสิ้น	ที่สชดกำซาบพัน

๔. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะคำประพันธ์บทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์(กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๕ บท)

๕. นักเรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่ครูเน้นไว้ว่าหมายความว่าอย่างไร

เปิดข้าวหมายถึง วิธีการใช้ปลายนิ้วทั้งห้าหยิบข้าวใส่ปากตนเอง

ก หมายถึง ชาวนา ดังนั้น บทกวีนี้ผู้บรรยายหรือผู้เล่าเรื่องคือชาวนา
ข เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๒ เป็นคำโบราณ หมายถึง บุคคลที่บริโภคข้าวเป็นอาหารหรือคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวนา

เขียวขาว หมายถึง สีเขียวของข้าว ซึ่งน่าจะหอมสดชื่น แต่ในบทกวีกลับมีกลิ่นเหม็นคาว เพราะข้าวนี้เกิดจากหยาดเหงื่อซึ่งแสดงถึงความทุกข์ยากและความขมขื่นของชาวนา

๖. นักเรียนบอกความหมายและกลวิธีการแต่งบทกวีนี้ตามที่นักเรียนสังเกตเห็น (เนื้อหา: กล่าวถึงความทุกข์ยากลำบากของชาวนา ในมุมมองที่ชาวนาเป็นผู้บรรยาย มีเนื้อหาลำเอียงบุญคุณ **การใช้คำ:** ใช้คำที่ตรงไปตรงมา)

๗. นักเรียนแสดงความรู้สึกจากการอ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์

๘. ครูเชื่อมโยงว่าในยุคหลังได้มีผู้คนนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์มาใส่ทำนองเป็นเพลง

๙. นั ก เรี ย น พั ง เพล ง เป็ บ ขั าว ขั บ รื่ อ ง โด ย ค าร าว าน จ าก

https://www.youtube.com/watch?v=PDBYb83av_U เวลา ๓:๓๓ นาที

๘. ครูเชื่อมโยงเนื้อหาและเกริ่นนำเข้าสู่บทกวีของหลี่เซิน

๘. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวีของหลี่เซิน จาก Power Point ดังนี้

หวานข้าวในฤดูใบไม้ผลิ ข้าวเมล็ดหนึ่ง
จะกลายเป็นหมื่นเมล็ดในฤดูใบไม้ร่วง
รอบข้างไม่มีนาที่ไหนทิ้งว่าง
แต่ชาวนาก็ยังอดตาย
ตอนอาทิตย์เที่ยงวัน ชาวนายังพรวนดิน
เหงื่อหยดบนดินภายใต้ต้นข้าว
ใครจะรู้อะไรในใจชานนั้น
ข้าวแต่ละเม็ดคือความยากแค้นแสนสาหัส

๙. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะคำประพันธ์บทกวีของหลี่เซิน (เป็นแบบกลอนเปล่า)

๕. นักเรียนบอกความหมาย ข้อคิดและเปรียบเทียบกลวิธีการแต่งบทกวีของหลี่เซินกับจิตร ภูมิศักดิ์ตามที่นักเรียนสังเกตเห็น (เนื้อหา: กล่าวถึงความทุกข์ยากลำบากของชาวนา ในมุมมองที่ผู้ประกอบอาชีพอื่นเป็นผู้บรรยาย **การใช้คำ:** คำที่ไม่รุนแรง บรรยายให้เกิดความขัดแย้งโดยมีการใช้คำที่ย้อนแย้งกัน **ใช้โวหาร:** ใช้การบรรยายแบบจิตรกรวาดภาพ)

๖. นักเรียนบอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบทกวีทั้งสอง (บรรยายถึงความทุกข์ของชาวนาเหมือนกัน แต่ต่างช่วงเวลาและต่างสถานที่)

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีและบอกความสำคัญของชาวนาที่มีต่อประเทศไทย

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้
๓. เพลงเปิบข้าว ขับร้องโดยคาราวาน จาก https://www.youtube.com/watch?v=PDBYb83av_U
เวลา ๓:๓๓ นาที

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. จับใจความจากเรื่องที้อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตรภูมิศักดิ์ และหลี่เซินได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. บอกข้อคิดจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔. เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	จับใจความจากเรื่องที้อ่านได้ถูกต้อง				
๒	สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เซินได้ถูกต้อง				
๓	บอกข้อคิดและความสำคัญของชาวนาได้				
๔	เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มี ความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง ลำนำชานา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง เรียนรู้หลักการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท ๒.๑ ม ๔-๖/๒ เขียนเรียงความ

ท ๒.๑ ม ๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

๒. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ คือ การเขียนขยายข้อความโดยการเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราว โดยแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ และความเข้าใจด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงความหมาย กะทัดรัด สละสลวย เป็นระบบที่นำอ่าน ซึ่งเรียงความมีองค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ ส่วนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป นักเรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรียงที่เริ่มจากองค์ประกอบของเรียงความ การวางโครงเรื่อง และวิธีการเขียนเรียงความ เพื่อที่จะสามารถเขียนเรียงความได้อย่างถูกต้อง มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารถภาพ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความที่ดีเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนในการเขียนเรียงความแล้วนักเรียนจะสามารถเขียนเรียงความได้ดี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง การเขียนเรียงความแล้วนักเรียนสามารถ

- ๓.๑ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง
- ๓.๒ บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง
- ๓.๓ เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม
- ๓.๔ ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การเขียนเรียงความ

เรียงความ คือ ข้อความหลายย่อหน้าที่บรรยายหรืออธิบายเรื่อง หรือความคิดเห็นอย่างไรอย่างหนึ่งประกอบด้วย หัวข้อ คำนำ(ความนำ) เนื้อเรื่อง (ตัวเรื่อง) และสรุป (ความลงท้าย) แต่ถ้าพูดถึงองค์ประกอบของเรียงความ จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

๑.๑ หัวข้อ คำนำ มีทั้งเรื่องที่ใกล้ตัวและไกลตัว เรื่องที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เรื่องที่เกี่ยวกับประสบการณ์โดยตรงของผู้เขียน เกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม อาชีพ ธรรมชาติ ประสบการณ์ การดำเนินชีวิต เป็นต้น

๑.๒ คำนำ (ความนำ) เป็นส่วนเริ่มต้นของเรียงความ นำหน้าที่นำเกริ่นเข้าสู่เนื้อเรื่องและปูพื้นฐานความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน ความนำควรมีใจความรวบรัดไม่เยิ่นเย้อ และไม่ควรซ้ำกับส่วนสรุป เพราะคำนำจะช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจด้วยเนื้อเรื่องของเรียงความ สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการเขียนคำนำ ได้แก่

๑.๒.๑ เริ่มต้นจากเรื่องไกลเกินไป เช่น คำนำเรื่ององค์การยูเนสโก ไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวถึงความล้มเหลวขององค์ยูเนสโก หรือบุคลากรในองค์กร

๑.๒.๒ ใช้คำออกตัว เช่น การกล่าวในทำนองนี้ไม่ควรกระทำ

๑.๒.๓ ลงความเห็นกว้างเกินไป เช่น คำนำเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย” ไม่ควรใช้คำว่า ภาษาไทยในรอบ ๒๐ ปี ที่ผ่านมาได้ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ควรใช้คำนำที่กระชับรัดกุม เช่น การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยมีการพัฒนาอย่างเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านเสียง ความหมายและหลักไวยากรณ์ของไทยอย่างงดงาม

๑.๒.๔ คำกล่าวที่เป็นความจริงในตัวเองอยู่แล้ว เช่น “เป็นที่กล่าวกันว่า สิ่งที่น่าอนอนในชีวิตมนุษย์มีอย่างเดียวกัน นั่นคือ ความไม่แน่นอน”

๑.๓ เนื้อเรื่อง(ตัวเรื่อง) เป็นข้อความต่อจากคำนำ ทำหน้าที่ขยายใจความของคำนำให้ละเอียดแจ่มแจ้ง ย่อหน้าเนื้อเรื่องอาจมีได้หลายย่อหน้า มากน้อยสุดแต่เนื้อเรื่อง ในการเขียนเรียงความโดยทั่วไปควรกำหนดจุดประสงค์ในการเขียน เพื่อช่วยให้กำหนดขอบเขตของหัวข้อ

เรียงความให้ชัดเจน นอกจากนี้ก่อนลงมือเขียนควรมีการวางโครงเรื่อง เพื่อช่วยให้เนื้อหาเรียงความมีเอกภาพไม่ออกนอกเรื่องและสามารถนำเสนอความคิดได้เป็นลำดับ ไม่สับสน

๑.๔ สรุปรูป (ความลงท้าย) เป็นข้อความย่อหน้าสุดท้ายทำหน้าที่ปิดเรื่องชี้ให้เห็นสาระสำคัญที่สุดของเรื่อง และยังทำหน้าที่สนองจุดประสงค์ของผู้เขียนให้แจ่มชัด โดยมีความยาวใกล้เคียงกับคำนำ วิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

๑.๔.๑ สังเขปความทั้งหมดที่นำเสนอในโครงเรื่องอย่างย่อให้ได้สาระสำคัญอย่าง

ชัดเจน

๑.๔.๒ นำส่วนสำคัญที่สุดของตัวเรื่องมากล่าวย้ำเพื่อสะกิดในผู้อ่าน

๑.๔.๓ เลือกสุภาพิต คำคมหรือคำกล่าวที่น่าเชื่อถืออื่น ๆ มาเป็นส่วนสรุป

๑.๔.๔ ผাগข้อคิดแก่ผู้อ่านเพื่อให้นำไปคิดหรือปฏิบัติเมื่อมีโอกาส

๑.๔.๕ ทิ้งคำถามให้ผู้อ่านใคร่ครวญต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องเสนอข้อยุติ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

๔.๒.๑ ทักษะการเขียนเรียงความ

๔.๒.๒ ทักษะการแสดงความคิดเห็น

๔.๒.๓ ทักษะการสรุปใจความสำคัญ

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความที่ถูกต้องและเหมาะสม

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี
๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ความสำคัญ คุณค่าด้านเนื้อหาและกลวิธีการอธิบายเพิ่มเติมของเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสอน (๔๐ นาที)

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เดิมในการเขียนเรียงความ โดยใช้คำถาม เช่น การเขียนเรียงความมีรูปแบบและลักษณะอย่างไร

๒. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

- เรียงความคืออะไรและประกอบไปด้วยอะไรบ้าง (เรียงความ คือ เรื่องที่นำข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่น่าสนใจของผู้เขียนมาเรียบเรียงองค์ประกอบของเรียงความได้แก่ คำนำ (การเปิดเรื่อง) เนื้อเรื่องหรือเนื้อความ บทลงท้าย (การปิดเรื่องหรือบทสรุป)

๓. ครูอธิบายการเขียนเรียงความเพิ่มเติมจากสื่อ Power Point

เรียงความ คือ การเขียนขยายข้อความโดยการเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราว โดยแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก จิตนาการ และความเข้าใจ ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงความหมาย กะทัดรัด สละสลวย เป็นระบบที่นำอ่านประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑) ส่วนนำเป็นส่วนแรกที่เปิด

ประเด็นให้ผู้อ่านทราบว่าเขียนเรื่องอะไร ชัก
นำให้ผู้อ่านสนใจ และทำให้เรื่องน่าอ่านยิ่งขึ้น
ควรมีใจความรวบรัดไม่เยิ่นเย้อ และไม่ควรซ้ำ
กับเนื้อเรื่องและส่วนสรุป

อาจเริ่มต้นด้วย

- คำถาม
- คำประพันธ์หรือบทร้อยกรอง
- คำพูด คำคม สุภาษิตที่น่าสนใจ
- การอธิบายความเป็นมา บอกจุดประสงค์การเขียน
- นำด้วยปัญหา

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาและสำนวนโวหารในการเขียนเรียงความ

๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของการใช้สำนวนโวหาร ๕ ประเภท ประกอบด้วย ๑) บรรยายโวหาร ๒) พรรณนาโวหาร ๓) เทศนาโวหาร ๔) สาธกโวหาร และ ๕) อุปมาโวหาร ที่ใช้ในการเขียนเรียงความ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความ

๗. ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของการใช้คำในการเขียนเรียงความโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ ดังนี้

- ๑) ใช้คำง่ายๆ เข้าใจกันได้ทั่วไป ซึ่งไม่ใช่ภาษาพูด
- ๒) ใช้คำสุภาพ ไม่ใช่คำหยาบ หรือภาษาสแลง
- ๓) ใช้คำไทย ไม่ใช่ภาษาต่างประเทศ ถ้ามีคำไทยอยู่แล้ว หากไม่มีคำไทยใช้ก็ให้เขียน ทับศัพท์เป็นอักษรไทยได้
- ๔) ไม่ควรใช้คำเชื่อมพรั้าเพรื่อ เช่นก็แล้วและ
- ๕) ไม่ควรใช้คำโบราณ เช่น สู ตู
- ๖) ไม่ควรใช้ภาษาถิ่น
- ๗) ไม่ควรใช้คำอุทานที่หยาบคาย
- ๘) ไม่ควรใช้คำย่อโดยพรั้าเพรื่อ และไม่ควรรย่อคำที่ใช้กันใน
- ๙) หมู่คนกลุ่มเดียวกัน เช่น ส.บ.ม. (สบายมาก)ย.ห. (อย่าห่วง)

- ๑๐) ใช้คำให้ตรงกับความหมาย เช่น จุกจิก = เล็กๆ น้อยๆ, จุกจิบ = การรับประทานบ่อย
- ๑๑) ใช้คำเปรียบเทียบให้เหมาะสม เช่น สวยเหมือนนางฟ้า, ดุเหมือนเสือ, ชนเหมือนลิง
- ๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเขียนโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องเรียงความ

วิธีการเขียนเรียงความ

การวางโครงเรื่อง เป็นการรวบรวมความรู้ความคิด จัดลำดับความคิด และกำหนดขอบเขตว่าจะเขียนเรื่องใดบ้าง

๑. ระดมความคิด หาคำ กลุ่มคำที่จะเขียน
๒. ตั้งคำถามที่สงสัย แล้วหาคำตอบที่ละเอียด
๓. จัดลำดับคำถาม-คำตอบนั้นเป็นข้อๆ

๑. เขียนตามโครงเรื่องที่กำหนด
๒. อ่านทบทวนประเด็นที่เขียนว่า สอดคล้องจากโครงเรื่องหรือไม่
๓. ให้ผู้อื่นวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อเสนอแนะ
๔. ผู้เขียนอ่านทบทวน ปรับปรุงแก้ไข

- ๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับโลกส่วนตัว
- ๑๐. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่การเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัวและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว รวมถึงข้อแนะนำเกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
- ๑๑. นักเรียนยกตัวอย่างชื่อเรื่องเรียงความที่แต่ละคนเคยเขียน
- ๑๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจเพื่อชักจูงใจผู้อ่านโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสรุป(๗ นาที)

๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปส่วนประกอบของเรียงความขั้นตอนการเขียนเรียงความการใช้คำและภาษาในการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว
๒. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง โลกส่วนตัว คนละ ๑ เรื่องเป็นการบ้าน

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม	ตรวจผลงานการเขียนเรียงความ	เกณฑ์ตรวจผลงานการเขียนเรียงความด้วย Scoring Rubric	ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔. ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง				
๒	บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง				
๓	เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม				
๔	ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

- ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
- ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
- ปานกลาง = ๒ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
- ปรับปรุง = ๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลการเขียนเรียงความ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					น้ำหนัก/ความสำคัญ	คะแนนรวม
	๕	๔	๓	๒	๑		
<p>๑. เนื้อหา</p> <p>-ลำดับข้อความและความคิดต่อเนื่องสอดคล้องกันตลอดเรื่อง</p> <p>-แสดงเหตุและผลอย่างสมเหตุสมผล</p> <p>-ยกตัวอย่าง อ้างอิงประกอบ มีสำนวนโวหาร สุภาพดี คำคม ตัวเลข สถิติ บุคคล ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>- รูปแบบประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และสรุป</p>	<p>คะแนนเต็ม ๔</p> <p>คะแนน</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ</p>	๒	๘
<p>๒. ภาษา</p> <p>-มีการใช้ภาษาและเครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้อง</p> <p>-ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา</p> <p>-สะกดคำถูกต้อง</p> <p>-มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ</p> <p>-มีการใช้ภาษา</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ</p>	<p>ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ</p>	๑	๕

อย่างสร้างสรรค์							
๓. เวลา	ส่งงาน ภายใน เวลาที่ กำหนด	ส่งงานช้า กว่า กำหนด ๑ วัน	ส่งงานช้า กว่า กำหนด ๒ วัน	ส่งงานช้า กว่า กำหนด ๓ วัน	ส่งงานช้า กว่า กำหนด มากกว่า ๓ วันขึ้นไป	๑	๕
๔. ความสะอาด และเป็นระเบียบ - ใช้อักษรอ่าน ง่าย และเป็น ระเบียบ - สะอาดเรียบร้อย	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน			ปฏิบัติได้ ตาม เกณฑ์ ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ตาม เกณฑ์ ครบ ๑ ข้อ	๑	๒

แบบประเมินการเขียน

คาบเรียนที่ ๒

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	เนื้อหา					
๒	ภาษา					
๓	เวลา					
๔	ความสะอาดและเป็นระเบียบ					
รวม						

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๕ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐

ดี = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐

ปานกลาง = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐

ปรับปรุง = ๒-๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๖ - ๒๐ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง ลำนำชาวนา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง แบบทดสอบท้ายหน่วย	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๕ วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

ทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์ เรื่อง มณีพลอยร้อยแสง เป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่แสดงถึงการเอาพระทัยใส่และความเข้าพระทัยในปัญหาต่างๆ ตลอดจนพระเมตตาของพระองค์ที่มีต่อชาวนา โดยนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลีเชิน กวีไทยและจีน มาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าชาวนาแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน เมื่อนักเรียนได้ศึกษาการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณกรรม ในด้านต่าง ๆ ทั้งแนวคิดในการประพันธ์ คุณค่าด้านภาษา และคุณค่าด้านสังคม ที่ผู้เขียนสื่อสารผ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลีเชิน ที่แต่งขึ้นต่างยุคสมัย ใช้วิธีการบรรยายที่แตกต่างกัน

แต่แสดงให้เห็นว่าแม้กาลเวลาจะผ่านไป แต่ชาวนาในแต่ละท้องถิ่นที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของชาวนาและเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพชาวนามากยิ่งขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรม แล้วนักเรียนสามารถ

- ๓.๑ อธิบายคำตอบที่ถูกต้องได้อย่างละเอียดถูกต้อง
- ๓.๒ ตรวจสอบความรู้ของตนเองโดยได้คะแนนผ่านเกณฑ์
- ๓.๓ ตระหนักในการพัฒนาด้านการเรียนวิชาภาษาไทยของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ ๒ เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องชาวนาแต่ละท้องถิ่นที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ(Process)

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์คำถามในแบบทดสอบซึ่งเป็นการใช้ความรู้จากการเรียนเนื้อหา ร่วมกับการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับตัวเลือก เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

ตระหนักถึงการพัฒนาด้านการเรียนของตนในหัวข้อเรื่องต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นเตรียมความพร้อม (๓ นาที)

ครูเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการให้นักเรียนนั่งสมาธิ๒นาทีเพื่อเป็นการทำจิตใจให้สงบและเตรียมสมองให้พร้อมในการทดสอบความรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

ครูชี้แจงรายละเอียดในการสอบ คือข้อสอบเป็นแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๓๐ ข้อนักเรียนมีเวลาทำข้อสอบ ๓๐ นาที ขณะดำเนินการสอบ ไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือสื่อสาร เปิดหนังสือ หรือพูดคุยกัน และหากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามครูผู้คุมสอบ

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนทำข้อสอบให้เสร็จภายในเวลา ๓๐ นาที โดยปฏิบัติตามกติกาในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูตามกำหนดเวลานักเรียนส่งข้อสอบและกระดาษคำตอบ

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่องที่ได้มาทดสอบความรู้ว่ามีเรื่องอะไรบ้าง และหลังจากทำข้อสอบนักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบเพียงใด จากนั้นจึงแจกกระดาษคำตอบและข้อสอบให้นักเรียน โดยไม่ให้ตรวจกระดาษคำตอบของตนเอง

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบทุกข้ออย่างละเอียด และอภิปรายในกรณีที่นักเรียนมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป(๕ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการทบทวนความรู้ การประเมินตนเอง และแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. แบบทดสอบ เรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๒. กระดาษคำตอบ

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. อธิบายคำตอบที่ถูกต้องได้อย่างละเอียดถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
๒. ตรวจสอบความรู้ของตนเองโดยได้คะแนนผ่านเกณฑ์	ตรวจผลการทดสอบจากกระดาษคำตอบ	แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกกะหมัง กุหนิง	ปฏิบัติได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
๓. ตระหนักในการพัฒนาด้านการเรียนวิชาภาษาไทยของตนเองให้ดียิ่งขึ้น	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี(ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้น เป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มี ความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็น บางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็น บางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง จุดเริ่มต้นมงคลแห่งชีวิต	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน		นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชาธิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง จุดเริ่มต้นมงคลแห่งชีวิต แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง

๓.๒ จับใจความจากเรื่องที่ได้ฟังได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาวาดด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย เรื่องสั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่งมีอยู่ในพระไตรปิฎกมาแปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุตมตี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนท์ฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มี

ลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาพูลถาม พระพุทธร่องค์จิ่งตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธร่องค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนท้อีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี จากหนังสือภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านที่มาของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ หน้า ๑๕๓-๑๕๖(เวลา ๕ นาที)

๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน

- มงคล หมายถึงอะไร
- มงคลสูตร ปรากฏอยู่ที่ไหน
- ความเป็นมาของเรื่องมงคลสูตรเกิดจากสาเหตุใด

๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่องมงคลสูตรโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

- พระอานนทเถระ
- ปฐมยามและการนบยามต่าง ๆ
- ที่มาของวัดพระเชตุวันวิหาร

๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าใครเป็นผู้ประพันธ์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖)
๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ (พระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๖. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ (ฉันท์ มีการใช้อินทรวิเชียรฉันท์ ๑๑ แล้วใช้กาพย์ฉบัง ๑๖)
๗. ครูอธิบายลักษณะคำประพันธ์ แผนผังฉันทลักษณ์และวิธีการอ่านคำภาษาบาลีในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๘. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านและถอดความบทประพันธ์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ในหน้า ๑๖๐-๑๖๒ (ต้นมงคลสูตร)

ขั้นสรุป(๕ นาที)

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ในประเด็นต่อไปนี้

- ความเป็นมาของเรื่อง
- ลักษณะคำประพันธ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่จะวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	จับใจความจากเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง				
๓	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มี ความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง เรียนรู้มงคลแห่งชีวิต	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม ๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดท ๓.๑ ม ๔-๖/๑ สรุปแนวคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ท ๓.๑ ม ๔-๖/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ที่เป็นคาถาบาลีจากพระไตรปิฎกมาแปลและเรียบเรียงเป็นคำประพันธ์ที่ไพเราะ โดยใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภทคือกาพย์ฉับ ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท ๑๑ ซึ่งมีความงดงามทั้งด้านเสียงและความหมาย และแฝงข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทละครเรื่องอิเหนาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง เรียนรู้มงคลแห่งชีวิต แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง

- ๓.๒ วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครจากเรื่องที่ได้ว่าตัวละครไม่ได้ปฏิบัติตามมงคล ๓๘
ประการในข้อใดบ้างได้ถูกต้อง
- ๓.๓ เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย เรื่องสั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่งมีอยู่ในพระไตรปิฎกมาแปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทรวีเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎกขุททกนิกาย หนวมดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนท์ฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนท์อีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการดู โดยนักเรียนดูสื่อวีดิทัศน์ซึ่งเป็นการดูอย่างตั้งใจเพื่อตอบคำถาม

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านบทวิเคราะห์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนดูวีดิทัศน์ เรื่อง นักเลง _student's gangster[FULL] short film

จาก <https://www.youtube.com/watch?v=3TzwLnEKj3c> เวลา ๑๕:๒๓ นาที

๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครหลังจากที่ได้ดูวีดิทัศน์

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน แล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มมารับใบงาน

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับวีดิทัศน์ที่ได้ดูไปแล้วลงในใบงานที่ได้รับ

๕. ครบตามกำหนดเวลา ครูสุ่มนักเรียน ๓-๕ กลุ่ม มานำเสนอผลงาน
๖. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการทำใบงาน
๗. ครูเชื่อมโยงพฤติกรรมของตัวละครในวิดีโอทัศน์ว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแกชีวิตและเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
๘. นักเรียนอ่านบทวิเคราะห์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ในหน้า ๑๕๔-๑๕๕ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละคร
๙. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครว่าไม่ได้ปฏิบัติตามมงคล ๓๘ ประการในข้อใดบ้าง

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากในคาบเรียน
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ มาล่วงหน้า
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน แล้วจับสลากเลือกพระคาถาในเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์หน้า

๑๖๓-๑๖๕ กลุ่มละ ๑ พระคาถา เพื่อนำเสนอในคาบเรียนต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อวิดีโอทัศน์ เรื่อง นักเลง_student's gangster[FULL] short film จาก <https://www.youtube.com/watch?v=3TzwLnEKj3c> เวลา ๑๕:๒๓ นาที
๓. ใบงานกลุ่ม
๔. สลากพระคาถาในเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์๑๐ พระคาถา

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. ตอบคำถามจากเรื่องที่คุณได้ถูกต้อง	ตรวจใบงานกลุ่ม	แบบประเมินผลงานนักเรียน	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครจากเรื่องที่คุณได้ว่าตัวละครไม่ได้ปฏิบัติตามมงคล ๓๘ ประการในข้อใดบ้างได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแกชีวิต	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

...../...../.....

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ดูได้ถูกต้อง				
๒	จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ดูได้ถูกต้อง				
๓	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๓ - ๕ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๒ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	คะแนน
ใบงานกลุ่ม	
รายชื่อสมาชิกกลุ่ม	
๑. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๒. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๓. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๔. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๕. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/.....	

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายเหตุผลประกอบให้ชัดเจน

๑. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรหลังจากที่ได้ดูวิดีโอทัศน์

.....

.....

๒. พฤติกรรมของตัวละครเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่าสาเหตุใดที่ส่งผลให้ตัวละครมีพฤติกรรมดังที่ปรากฏในวิดีโอทัศน์

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าผลของเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร

.....

.....

๕. จากการดูวิดีโอทัศน์นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

๖. ถ้านักเรียนเป็นตัวละครในวิดีโอทัศน์ นักเรียนจะปฏิบัติตนและแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลการเขียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					น้ำหนัก/ ความสำคัญ	คะแนนรวม
	๕	๔	๓	๒	๑		
๑. เนื้อหา -เนื้อหาถูกต้อง -เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง -เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด -รายละเอียดครอบคลุม -เนื้อหาสอดคล้อง	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๒	๑๐
๒. ภาษา -มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง -ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา -สะกดคำถูกต้อง -มีการเว้นวรรคโดยไม่มีคำ -มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๑	๕
๓. เวลา	ส่งงานภายในเวลาที่กำหนด	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๑ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๒ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๓ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนดมากกว่า ๓ วันขึ้นไป	๑	๕

แบบประเมินการเขียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	เนื้อหา					
๒	ภาษา					
๓	เวลา					
รวม						

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

- ดีมาก = ๕ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
- ดี = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
- ปานกลาง = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
- ปรับปรุง = ๒-๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๕ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย และโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์ (๑)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน		นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์(๑)แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง

๓.๓ ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง

๓.๔ เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาวาดด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย เรื่องสั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่งมีอยู่ในพระไตรปิฎกมาแปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉับ ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนท์ฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระ

พุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธรองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์บทประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการนำเสนอ จากการนำเสนอบทวิเคราะห์ที่ตนเองได้รับผิดชอบให้เพื่อนในห้องเรียนเกิดความเข้าใจ

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๓ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๔ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๒ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๒ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๓ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๔ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๔ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๓. นักเรียนกลุ่มที่ ๕ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๕ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๔. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๕ ได้นำเสนอไป

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๖. นักเรียนกลุ่มที่ ๖ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๖ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๔. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๖ ได้นำเสนอไป

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๓ นาที)

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ในแต่ละพระคาถา

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม/ตรวจ ผลงานการถอดคำ ประพันธ์	แบบสังเกต พฤติกรรมการ เรียนรู้/แบบประเมิน การถอดคำประพันธ์ ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓. ถอดความคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม/ตรวจ ผลงานการถอดคำ ประพันธ์	แบบสังเกต พฤติกรรมการ เรียนรู้/แบบประเมิน การถอดคำประพันธ์ ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๔. เห็นความสำคัญในการปฏิบัติ ตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคล แก่ชีวิต	สังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

...../...../.....

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง				
๓	ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง				
๔	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๓ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๒ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์ (๒)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์(๒)แล้วนักเรียนสามารถ

- ๓.๑ อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง
- ๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง
- ๓.๓ ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง
- ๓.๔ เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย เรื่องสั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่งมีอยู่ในพระไตรปิฎกมาแปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉก ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนท์ฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มี

ลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระพุทธร่องค์จิ่งตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธร่องค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนท้อีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์บทประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการนำเสนอ จากการนำเสนอบทวิเคราะห์ที่ตนเองได้รับผิดชอบให้เพื่อนในห้องเรียนเกิดความเข้าใจ

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม

- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๓ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๒ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๗ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๗ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๗ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๘ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๘ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๘ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๙ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๙ ในหน้า ๑๖๕) เป็นเวลา ๗ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๙ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑๐ ในหน้า ๑๖๕) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมบทที่ ๑๑ ในหน้า ๑๖๕ โดยใช้สื่อ Power Point อธิบายประกอบเพิ่มเติม
ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ในแต่ละพระคาถา

๒. นักเรียนแต่ละคนแยกมงคลสูตรทั้ง ๓๘ ข้อ เป็นหมวดหมู่ที่กระทำทางกาย วาจา และใจ ซึ่งจะทำในรูปแบบใดก็ได้ (Mind Mapping, เขียนแยกเป็นหัวข้อ, ทำตารางแยกหมวดหมู่ เป็นต้น)ลงในกระดาษ A4 ทำเป็นการบ้าน

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม/ตรวจ ผลงานการถอดคำ ประพันธ์	แบบสังเกต พฤติกรรมการ เรียนรู้/แบบประเมิน การถอดคำประพันธ์ ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓. ถอดความคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม/ตรวจ ผลงานการถอดคำ ประพันธ์	แบบสังเกต พฤติกรรมการ เรียนรู้/แบบประเมิน การถอดคำประพันธ์ ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

...../...../.....

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง				
๓	ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง				
๔	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๓ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๒ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มี ความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง ความเป็นมาของมหาเวสสันดรชาดก	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
		ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ความเป็นมาของมหาเวสสันดรแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๒ จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความเป็นมาของมหาเวสสันดรชาดก

๑. เป็นพุทธวจนะที่พระพุทธเจ้าเทศนาแก่พระภิกษุ ณ นิโครธารามมหาวิทยาลัย

๒. มาจากพระมาลัยสูตร ความเชื่อที่ว่าผู้ได้ฟังเทศมหาชาติพระคาถาพันจบ จบในวันเดียว จะได้พบพระศรีอาริยมตไตรย ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป

๓. การเทศน์มหาชาติ ซึ่งผู้เทศน์จะใส่ทำนองที่ไพเราะ ใส่อารมณ์ น้ำเสียง ทั้งบทโศก บทสนุกสนาน ได้แก่

๓.๑) มหาชาติภาคกลาง แต่งเป็นร้อยยาว นิยมเรียกว่า มหาชาติคำกลอน มีการใช้คำที่ไพเราะ อลังการ มีการพรรณนาที่พิสดาร (เนื้อหาที่ได้เรียนในหนังสือคือมหาชาติภาคกลาง)

๓.๒) มหาชาติภาคเหนือ สำนวนที่น่าสนใจ ได้แก่ มหาชาติสำนวนสร้อยสังกร แต่งเป็นร้อยยาว มีคำคล้องจองสัมผัสกัน เน้นใช้คำง่าย ๆ แต่มีการเล่นคำซ้ำที่ต้นวรรค

๓.๓) มหาชาติภาคอีสาน จะมีการเทศน์มหาชาติ เทศน์มาลัยหมื่น มาลัยแสน มีงานบุญสำคัญ เรียกว่า บุญผะเหวด หรือบุญพระเวส นิยมทำกันหลังออกพรรษาแล้ว หรือมักนิยมทำในเดือน ๔ หรือ เดือน ๑๐ ซึ่งเป็นเทศกาลสารท ส่วนการแต่งมหาชาติภาคอีสานก็คล้ายกับภาคเหนือคือใช้คำง่าย ๆ ไม่เน้นพรรณนาพิสดาร

๓.๔) มหาชาติภาคใต้ มีสำนวนที่น่าสนใจ เช่น พระมหาชาดก ฉบับวัดมัชฌิมาวาส โดยแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉับ ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และมาลินีฉันท ๑๕ เน้นการพรรณนาความมากกว่าภาคเหนือและภาคอีสาน แต่ก็น้อยกว่าภาคกลาง โดยเน้นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งเรื่องมหาชาติมีที่มาจากที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยอมทำความเคารพ ให้ลดมานทริฐที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้นในเรื่องพระเวสสันดรนั่นเอง พระพุทธเจ้าจึงทรงเล่าเรื่องมหาเวสสันดรชาดกให้พระประยูรญาติฟัง

ประวัติผู้แต่ง

๑. สำนักวัดถนอม - กัณฑ์ทานกัณฑ์ไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้แต่งเป็นใคร ทราบเพียง เป็นภิกษุที่อยู่วัดถนอม เขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง

๒. สำนักวัดสังข์กระจาย - กัณฑ์ชูชก สมเด็จพระเจ้าบรมกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า คือ พระเทพมุนี (ดั่ง) แต่ประวัติไม่เป็นที่ทราบกันมากนัก

๓. พระเทพโมลี (กลั่น) – กัณฑ์มหาพน ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการตรวจชำระรายยาวใน สมัยรัชกาลที่ ๕ ว่าเป็นสำนวนดีเยี่ยม ไพเราะเป็นเลิศ หาที่ติไม่ได้

๔. เจ้าพระยาพระคลัง (หน) – กัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี สำนวนรายยาวของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีความโดดเด่นในด้านวรรณศิลป์มาก และกัณฑ์มัทรีเป็นกัณฑ์ที่มีความไพเราะในเชิงโวหาร ใช้ภาษา กวี ใจ ทำให้สะท้อนอารมณ์ และยังมีการใช้อุปมาโวหาร ทำให้เกิดภาพพจน์ชัดเจน

ลักษณะคำประพันธ์

นิยมแต่งด้วยรายยาว เพราะเหมาะกับการเทศน์ รายยาวเป็นการเรียบเรียงถ้อยคำให้คล้องจองกัน เป็นวรรคๆ ในวรรคหนึ่งๆ จะมีคำตั้งแต่ ๖ คำขึ้นไป จนถึงประมาณ ๑๕ คำ บังคับเฉพาะสัมผัสระหว่างวรรค คือคำสุดท้ายของวรรคหน้าจะส่งสัมผัสไปยังวรรคหลัง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดรจากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและ วรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียน จะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียน จะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านที่มาของเรื่องมหาเวสสันดรหน้า ๑๗๓-๑๗๔(เวลา ๕ นาที)

๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน

- มหาเวสสันดร หมายถึงอะไร
- มหาเวสสันดร ปรากฏอยู่ที่ไหน

- ความเป็นมาของมหาเวสสันดรเกิดจากสาเหตุใด
- ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่องมหาเวสสันดร โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
- ๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าใครเป็นผู้ประพันธ์เรื่อง มหาเวสสันดร
- ๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่อง มหาเวสสันดร
- ๖. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง มหาเวสสันดร
- ๗. ครูอธิบายลักษณะคำประพันธ์ในเรื่อง มหาเวสสันดร โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสรุป(๕ นาที)

- ๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดร
- ๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน แล้วจับสลากเลือกกัณฑ์ของเรื่อง มหาเวสสันดร กลุ่มละ ๑ กัณฑ์เพื่อนำเสนอในคาบเรียนต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- ๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
- ๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	จับใจความจากเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง				
๓	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มี ความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง มหาเวสสันดร (๑)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๑) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่
อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิฐิที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขร
พรรษะเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมี
ฝนโบกขรพรรษะเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสยุมชัยแห่งแคว้นสีพีกับพระนางมัทรีพระธิดาพระเจ้า
กรุงมัทราช ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์
ได้ทูลขอพร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางมัทรีกับพระเจ้ากรุงสยุม
ชัยโดยวันเดียวกันนั้นข้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมาเคนทร์” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้
อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘
พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครรัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมาเคนทร์ และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้ เป็นเหตุให้
พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสยุมชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางมัทรีทูลขอภัย
โทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พิธีสัตตสดกมหา
ทาน คือ ช้าง ม้า โคนม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ๗๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอัน
เป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชูร์ มอบให้พราหมณ์เจตบุตรเป็น
ผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราชูร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุ
ชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพากันอิจฉาด่าทอ ทูตภรรยาที่ไม่ปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นาง
พราหมณ์เหล่านี้โกรธแค้นจึงมารุมต่อว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาดลใจ นางจึงบังคับให้
ชุชกไปขอสงกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้

เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นทูตมาเชิญพระเวสสันดรกลับแคว้นสีพี เจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชูชก ที่อ้างว่ากัณฑ์พิภพกลับมาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสุโขทัย จะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดูชูชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤๅษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชูชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัชฌาตฤๅษีก็ได้ใช้เพทุบายลงว่าจะมาสนทนาธรรมกับพระเวสสันดร พระอัชฌาตฤๅษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดูอย่างดีแล้วแนะนำไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เฒ่าชูชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่า ต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทานสองโอรสแก่เฒ่าชูชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพราก รุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชูชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมารสองกุมารลงไปซ่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชูชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตรถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้ เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรมิได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวสร้างด้วยโวหารแสดงความหวัง พระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริง พระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรทານี้ เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรประทานให้ พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชูชกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสุโขทัยทอดพระเนตรเห็นเข้า เมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระชาติได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลการบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้าหมู่อำมาตย์ทั้งหลาย พระเจ้า

กรุงสฤษดิ์จึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมือง พอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสฤษดิ์จึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศ ยกออกนครไปรับพระเวสสันดร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดแลแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ กษัตริย์ (ฉ้อ-กะ-ลัด หรือ ฉอ-กะ-ลัด)

พระเจ้ากรุงสฤษดิ์ใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกต เสียงโห่ร้องของทหารทั้ง ๔ เหล่า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีจึงรีบหนีไปแอบอยู่ที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๖ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาณ รวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครื้นครืน พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรี เมื่อเสด็จถึงนครสฤษดิ์จึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขัง ครั้นยามราตรีพระเวสสันดรทรงปริวิตกว่า รุ่งเช้าประชชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชชน ท้าวโกสีที่ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ ตกลงมาในนครสฤษดิ์สูงถึงหน้าแข้ง พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชชนมาขนเอาไปตามปรารภณา ที่เหลือให้ขนเข้าพระคลังหลวง ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐ พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดุสิตเทพบุตร บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดร จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนบทวิเคราะห์เรื่อง มหาเวสสันดรและทบทวนประวัติของผู้ประพันธ์

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ได้นำเสนอไป
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๒ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๒ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอไป
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๓ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป
๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดร ในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหา เวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการ เรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

- ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
- ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
- ปานกลาง = ๒ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
- ปรับปรุง = ๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง มหาเวสสันดร (๒)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๒) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่
อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิลูที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขร
พรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมี
ฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสยุมชัยแห่งแคว้นสีพีกับพระนางมัทรีที่พระธิดาพระเจ้า
กรุงมัทราช ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์
ได้ทูลขอพร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางมัทรีกับพระเจ้ากรุงสยุม
ชัยโดยวันเดียวกันนั้นข้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมยาเคนทร์” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้
อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘
พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครรัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมยาเคนทร์ และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้ เป็นเหตุให้
พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสยุมชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางมัทรีทูลขออภัย
โทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พิธีสัตตสดกมหา
ทาน คือ ช้าง ม้า โคนม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ๗๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอัน
เป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชูร์ มอบให้พราหมณ์เจตบุตรเป็น
ผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราชูร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุ
ชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพากันอิจฉาด่าทอ ทูตภรรยาที่ไม่ปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นาง
พราหมณ์เหล่านี้โกรธแค้นจึงมารุมต่อว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาดลใจ นางจึงบังคับให้
ชุชกไปขอสงกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้

เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นทูตมาเชิญพระเวสสันดรกลับแคว้นสีพี เจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชูชก ที่อ้างว่ากัณฑ์พิภพกลับมาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสุโขทัย จะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดูชูชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤๅษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชูชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤๅษีก็ได้ใช้เพทุบายลงว่าจะมาสนทนาธรรมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤๅษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดูอย่างดีแล้วแนะนำไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เฒ่าชูชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่า ต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทานสองโอรสแก่เฒ่าชูชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพราก รุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชูชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมารสองกุมารลงไปซ่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชูชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้ เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรมิได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวสร้างด้วยโวหารแสดงความหวัง พระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริง พระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรทານี้ เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรประทานให้ พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชูชกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสุโขทัยทอดพระเนตรเห็นเข้า เมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระชาติได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลการบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้าหมู่อำมาตย์ทั้งหลาย พระเจ้า

กรุงสุมย์จึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมือง พอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสุมย์จึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศ ยกออกนครไปรับพระเวสสันดร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดแลแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ กษัตริย์ (ฉ้อ-กะ-ลัด หรือ ฉอ-กะ-ลัด)

พระเจ้ากรุงสุมย์ใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกต เสียงโห่ร้องของทหารทั้ง ๔ เหล่า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๖ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาณ รวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครื้นครืน พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรี เมื่อเสด็จถึงนครสีพี จึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขัง ครั้นยามราตรีพระเวสสันดรทรงปริวิตกว่า รุ่งเช้าประชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีที่ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ ตกลงมาในนครสีพีสูงถึงหน้าแข้ง พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารภณา ที่เหลือให้ขนเข้าพระคลังหลวง ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐ พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดุสิตเทพบุตร บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๔ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๔ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๕ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๕ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๕ ได้นำเสนอไป
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๖ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๖ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๖ ได้นำเสนอไป
๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดร ในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหา เวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการ เรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง มหาเวสสันดร (๓)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๓) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรี ยนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่
อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิลูที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขร
พรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมี
ฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสยุมชัยแห่งแคว้นสีพีกับพระนางมัทรีที่พระธิดาพระเจ้า
กรุงมัทราช ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์
ได้ทูลขอพร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางมัทรีกับพระเจ้ากรุงสยุม
ชัยโดยวันเดียวกันนั้นข้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมายุเคนทร์” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้
อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘
พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครรัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมายุ และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้ เป็นเหตุให้
พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสยุมชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางมัทรีทูลขออภัย
โทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พิธีสัตตสดกมหา
ทาน คือ ช้าง ม้า โคนม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ๗๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอัน
เป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชูร์ มอบให้พราหมณ์เจตบุตรเป็น
ผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราชูร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุ
ชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพากันอิจฉาด่าทอ ทูตภรรยาที่ไม่ปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นาง
พราหมณ์เหล่านี้โกรธแค้นจึงมารุมต่อว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาดลใจ นางจึงบังคับให้
ชุชกไปขอสงกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้

เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นทูตมาเชิญพระเวสสันดรกลับแคว้นสีพี เจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชูชก ที่อ้างว่ากัณฑ์พิกรักลักงาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสมุทัย จะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดูชูชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤๅษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชูชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤๅษีก็ได้ใช้เพทุบายลงว่าจะมาสนทนาธรรมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤๅษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดูอย่างดีแล้วแนะนำไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เฒ่าชูชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่า ต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทานสองโอรสแก่เฒ่าชูชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพราก รุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชูชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมารสองกุมารลงไปซ่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชูชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้ เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรมิได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวสร้างด้วยโวหารแสดงความหึงหวง พระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริง พระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรทານี้ เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรประทานให้ พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชูชกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสมุทัยทอดพระเนตรเห็นเข้า เมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระชาติได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลการบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้าหมู่อำมาตย์ทั้งหลาย พระเจ้า

กรุงสฤษดิ์จึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมือง พอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสฤษดิ์จึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศ ยกออกนครไปรับพระเวสสันดร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดแลแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ กษัตริย์ (ฉ้อ-กะ-ลัด หรือ ฉอ-กะ-ลัด)

พระเจ้ากรุงสฤษดิ์ใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกต เสียงโห่ร้องของทหารทั้ง ๔ เหล่า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๖ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาณ รวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครื้นครืน พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรี เมื่อเสด็จถึงนครสฤษดิ์จึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขัง ครั้นยามราตรีพระเวสสันดรทรงปริวิตกว่า รุ่งเช้าประชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีที่ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ ตกลงมาในนครสฤษดิ์สูงถึงหน้าแข้ง พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารภณา ที่เหลือให้ขนเข้าพระคลังหลวง ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐ พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดุสิตเทพบุตร บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๗ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๗ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๗ ได้นำเสนอไป
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๘ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๘ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๘ ได้นำเสนอไป
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๙ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๙ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๙ ได้นำเสนอไป
๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดร ในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหา เวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการ เรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	เรื่อง มหาเวสสันดร (๔)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๔) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่
อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิลูที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขร
พรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมี
ฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสยุมชัยแห่งแคว้นสีพีกับพระนางมัทรีพระธิดาพระเจ้า
กรุงมัทราช ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์
ได้ทูลขอพร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางมัทรีกับพระเจ้ากรุงสยุม
ชัยโดยวันเดียวกันนั้นข้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมยาเคนทร์” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้
อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘
พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครรัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมยาเคนทร์ และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้ เป็นเหตุให้
พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสยุมชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางมัทรีทูลขออภัย
โทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พิธีสัตตสดกมหา
ทาน คือ ช้าง ม้า โคนม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ๗๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอัน
เป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชกุมาร มอบให้พราหมณ์เจตบุตรเป็น
ผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราชกุมาร มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุ
ชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพากันอิจฉาด่าทอ ทูตภรรยาที่ไม่ปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นาง
พราหมณ์เหล่านี้โกรธแค้นจึงมารุมต่อว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาดลใจ นางจึงบังคับให้
ชุชกไปขอสงกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้

เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นทูตมาเชิญพระเวสสันดรกลับแคว้นสีพี เจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชูชก ที่อ้างว่ากัณฑ์พิภพกัณฑ์เป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสมุทัย จะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดูชูชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤๅษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชูชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤๅษีก็ได้ใช้เพทุบายลงว่าจะมาสนทนาธรรมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤๅษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดูอย่างดีแล้วแนะนำไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เฒ่าชูชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่า ต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทานสองโอรสแก่เฒ่าชูชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพราก รุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชูชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมารสองกุมารลงไปซ่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชูชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้ เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรมิได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวสร้างด้วยโวหารแสดงความหวัง พระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริง พระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรทານี้ เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรประทานให้ พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชูชกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสมุทัยทอดพระเนตรเห็นเข้า เมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระชาติได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลการบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้าหมู่อำมาตย์ทั้งหลาย พระเจ้า

กรุงสุมย์จึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมือง พอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราชภูร้นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสุมย์จึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศ ยกออกนครไปรับพระเวสสันดร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดแลแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ กษัตริย์ (ฉ้อ-กะ-ลัด หรือ ฉอ-กะ-ลัด)

พระเจ้ากรุงสุมย์ใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกต เสียงโห่ร้องของทหารทั้ง ๔ เหล่า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๖ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาณ รวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครื้นครืน พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรี เมื่อเสด็จถึงนครสีพี จึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขัง ครั้นยามราตรีพระเวสสันดรทรงปริวิตกว่า รุ่งเช้าประชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีที่ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ ตกลงมาในนครสีพีสูงถึงหน้าแข้ง พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารภณา ที่เหลือให้ขนเข้าพระคลังหลวง ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐ พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดุสิตเทพบุตร บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๐ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ ได้นำเสนอไป
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๑ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๑ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๑ ได้นำเสนอไป
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๒ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๒ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๒ ได้นำเสนอไป
๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๓ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๓ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที
๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๓ ได้นำเสนอไป
๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดร ในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหา เวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	-แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการ เรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีขึ้นไปของ นักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจวรรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ

- ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 <p>โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด</p>	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละภาค	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละภาคแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การเทศน์มหาชาติ ซึ่งผู้เทศน์จะใส่ทำนองที่ไพเราะ ใส่อารมณ์ น้ำเสียง ทั้งบทโศก บทสนุกสนาน ได้แก่

๑) **มหาชาติภาคกลาง** แต่งเป็นร้อยยาว นิยมเรียกว่า มหาชาติคำกลอน มีการใช้คำที่ไพเราะ อลังการ มีการพรรณนาที่พิสดาร (เนื้อหาที่ได้เรียนในหนังสือคือมหาชาติภาคกลาง)

๒) **มหาชาติภาคเหนือ** ส่วนที่น่าสนใจ ได้แก่ มหาชาติสำนวนสร้อยสังกร แต่งเป็นร้อยยาว มีคำคล้องจองสัมผัสกัน เน้นใช้คำง่าย ๆ แต่มีการเล่นคำซ้ำที่ต้นวรรค

๓) **มหาชาติภาคอีสาน** จะมีการเทศน์มหาชาติ เทศน์มาลัยหมื่น มาลัยแสน มีงานบุญสำคัญ เรียกว่า บุญผะเหวด หรือบุญพระเวส นิยมทำกันหลังออกพรรษาแล้ว หรือมักนิยมทำในเดือน ๔ หรือ เดือน ๑๐ ซึ่งเป็นเทศกาลสารท ส่วนการแต่งมหาชาติภาคอีสานก็คล้ายกับภาคเหนือคือใช้คำง่าย ๆ ไม่เน้นพรรณนาพิสดาร

๔) **มหาชาติภาคใต้** มีส่วนที่น่าสนใจ เช่น พระมหาชาติก อบบัววัดมณีมาวาส โดยแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉก ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และมาลินีฉันท ๑๕ เน้นการพรรณนาความมากกว่าภาคเหนือและภาคอีสาน แต่ก็น้อยกว่าภาคกลาง โดยเน้นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งเรื่องมหาชาติมีที่มาจากกรณีที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุสั้นกว่าแล้วไม่อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทูลที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้นในเรื่องพระเวสสันดรนั่นเอง พระพุทธเจ้าจึงทรงเล่าเรื่องมหาเวสสันดรชาดกให้พระประยูรญาติฟัง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดรจากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ชั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคกลาง หน้า ๑๗๘(เวลา ๕ นาที)
๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคกลาง โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๔. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคเหนือ หน้า ๑๗๙(เวลา ๕ นาที)
๕. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคเหนือ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๗. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคอีสาน หน้า ๑๗๙(เวลา ๕ นาที)
๘. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๙. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคอีสาน โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
- ๑๐.นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคใต้ หน้า ๑๘๐(เวลา ๕ นาที)
- ๑๑.ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
- ๑๒.ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคใต้ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ชั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดร
๒. นักเรียนเขียนสรุปความรู้เรื่องมหาเวสสันดรในรูปแบบใดก็ได้ส่งครูเป็นการบ้าน

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	=	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	=	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	=	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	=	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยรณกรรมโดยเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน   ระดับคุณภาพ   ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐)
 ๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ – ๗๙)
 ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

ลงชื่อ ..... (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)
 วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม